

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน กับความมั่นคงของประเทศ

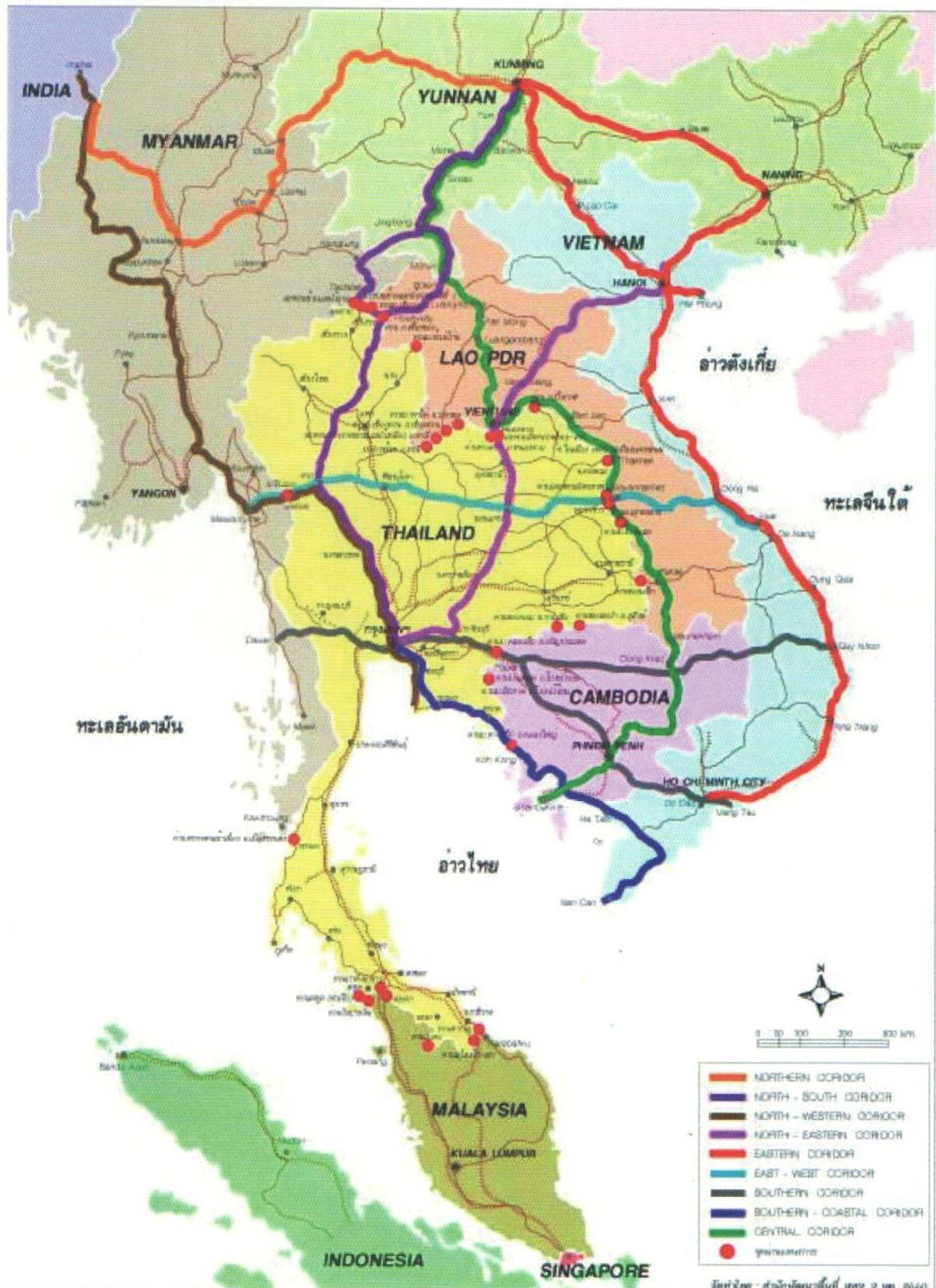
ความจำเป็นในการจัดทำยุทธศาสตร์ ความมั่นคงชายแดน

จากสถานการณ์ความมั่นคงของประเทศ และแนวโน้มด้านความมั่นคงในอนาคตอันใกล้ ประเทศไทยต้องเผชิญกับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงด้านความมั่นคงใหม่ทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับเพื่อนบ้าน และภายในประเทศ ซึ่งความมั่นคงในมิติใหม่มีลักษณะสำคัญคือ เป็นความมั่นคงเบ็ดเสร็จ มีขอบเขตกว้างขวาง หลากหลายและซับซ้อน มีลักษณะข้ามชาติ เคลื่อนตัวเร็ว และมีความรุนแรงสูง รวมทั้งมีความเชื่อมโยงระหว่างปัญหาความมั่นคงด้านต่างๆ ครอบคลุมในทุกระดับพื้นที่ที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการขยายตัว

ของการก่อการร้าย ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหายาเสพติด การลักลอบหลบหนีเข้าเมือง แรงงานต่างชาติดังกล่าว การค้ามนุษย์ เหล่านี้เป็นปัญหาที่มีตัวแปรที่หลากหลาย มีขอบเขตกว้างขวางข้ามชาติ จำต้องอาศัยการร่วมมือระหว่างประเทศอย่างเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

จากการที่ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ ได้แก่ สหภาพพม่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา และมาเลเซีย ซึ่งมีเส้นเขตแดนทางบกและทางน้ำยาวประมาณ 5,656 กิโลเมตร ประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าวมีระบอบการปกครอง รวมทั้งยังมีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างจากประเทศไทย ปัจจุบันดังกล่าวส่งผลต่อประเทศไทยทั้งทางบวกและลบ กล่าวคือ เป็นทั้งปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาพื้นที่ และขณะเดียวกันก็เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนและชายฝั่งทะเล ในรูป

ECONOMIC CORRIDORS ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

แบบปัญหาความมั่นคงที่ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ต่างๆ

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน จึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อรองรับนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน และพื้นที่เป้าหมาย (พื้นที่ชายแดน 30 จังหวัดทั่วประเทศ และชายฝั่งทะเลรวมทั้งเกาะแก่ง) ให้มีความเข้มแข็ง มีจิตสำนึกด้านความมั่นคง รวมทั้งสร้างสภาวะแวดล้อมที่สงบ สันติ และพัฒนาชุมชนชายแดนทั้งของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยการสร้างความเข้าใจ และความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือในการแก้ปัญหาและพัฒนาความสัมพันธ์ร่วมกัน

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน ได้มีการนำไปใช้แล้ว 2 ระยะ

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน ได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่บริเวณ 30 จังหวัดชายแดน และจังหวัดปัตตานี และ 23 จังหวัดชายฝั่งทะเล ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการใช้ยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าวแล้ว 2 ระยะ ระยะแรกคือ ยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน (พ.ศ.2545 – 2547) ที่ผ่านความเห็นชอบตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2544 ต่อมาได้มีการขยายเวลาของยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนดังกล่าวจนถึง พ.ศ. 2549 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2547 ซึ่งในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ฯ นั้น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทของยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนด้วย สำหรับระยะที่สองซึ่งเป็นระยะปัจจุบัน ได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์

ความมั่นคงชายแดน (พ.ศ.2550 – 2554) ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2550 และได้กำหนดให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) รับไปดำเนินการและประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานทั้งในระดับกระทรวงและระดับพื้นที่ตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ฯ ต่อไป

สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน (พ.ศ.2550 – 2554)

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน (พ.ศ.2550 – 2554) มีความสอดคล้องและสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาและป้องกันปัญหาในพื้นที่ รวมทั้งการส่งเสริมมิตรภาพความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ขณะเดียวกันยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน ยังมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ในส่วนของยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ โดยการรักษาและเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการประเทศสู่ความยั่งยืน พร้อมทั้งสนับสนุนให้จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านความมั่นคง เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและประสานการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน (พ.ศ. 2550 - 2554) มีกรอบแนวคิด วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด

ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของ “คน ชุมชน” ในบริเวณพื้นที่ชายแดน ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่งต่างๆ มุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกความมั่นคงให้มีความรักและหวงแหนพื้นที่ สนับสนุนให้ประชาชนและท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่กระทบต่อความมั่นคง ขณะเดียวกันได้ให้ความสำคัญกับการฝึกกำลังเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงบริเวณชายแดน ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่งต่างๆ โดยเน้นการจัดระเบียบพื้นที่ เพื่อให้เป็นถิ่นฐานถาวรของชุมชนชายแดน มีการจัดระบบหมู่บ้านชายแดนที่เข้มแข็ง มีเครือข่ายระหว่างชุมชน มีระบบป้องกันและการสื่อสารที่เชื่อมโยง รวมทั้งสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยแก่ประชาชนในพื้นที่ สำหรับการพัฒนา

ความร่วมมือชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน มุ่งเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้ความคล้ายคลึงของวัฒนธรรมและวิถีชีวิต การเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของกันและกัน ตลอดจนใช้กลไกความร่วมมือในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการสานความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

สุดท้ายคือการบริหารจัดการ ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการและกลไกในการแปลงยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนไปสู่การปฏิบัติให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้หน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาไปในทิศทางเดียวกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกันในทุกระดับ

2. วิสัยทัศน์

พื้นที่ชายแดน ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่งต่าง ๆ มีความมั่นคงบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ และพื้นที่ชุมชนชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อเสริมสร้างศักยภาพคนและชุมชนให้มีความเข้มแข็งภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ชายแดน ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่งต่าง ๆ

3.2 เพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่งต่าง ๆ ให้เกิดความมั่นคง

3.3 เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย ความเข้มแข็ง และการพัฒนาร่วมกัน ในพื้นที่บริเวณชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

3.4 เพื่อให้การบริหารจัดการชายแดนมีเอกภาพและประสิทธิภาพ

4. เป้าหมาย

4.1 เป้าหมายดำเนินการ

(1) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนและชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย

ประชาชน ชุมชน องค์กรชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ ประชาชนต้องได้รับการศึกษาและสามารถสื่อสารโดยการอ่านและเขียนภาษาไทยได้ ได้รับการบริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชน การส่งเสริมอาชีพในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ สำหรับบุคคลที่อยู่บนพื้นที่สูงที่ยังไม่ได้รับการกำหนดสถานะบุคคล ควรได้รับการกำหนดสถานะบุคคลให้ชัดเจน พร้อมทั้งมีการกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในการจัดตั้งหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์ของทางราชการ

(2) การผนึกกำลังเพื่อจัดระบบป้องกันและจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนและชายฝั่งทะเล

หมู่บ้านในพื้นที่เป้าหมายได้รับการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) มีระบบป้องกันที่เข้มแข็ง มีระบบเครือข่ายสื่อสารที่เชื่อมโยงระหว่างฝ่ายปกครองและฝ่ายทหารทั้งทางบกและทางทะเลให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ ประชาชนได้รับการฝึกอบรมให้มีจิตสำนึกที่รักและหวงแหนพื้นที่ พร้อมเป็นอาสาสมัครเพื่อสนับสนุนการพัฒนาและป้องกันปัญหาในพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานราชการ

(3) การพัฒนาความร่วมมือระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน

การมีกิจกรรมร่วมกันของชุมชนชายแดนและชุมชนประเทศเพื่อนบ้านอย่างใกล้ชิด สม่่าเสมอ การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานไทยกับหน่วยงานของประเทศเพื่อนบ้านภายใต้ความร่วมมือในโครงการต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจและความเข้าใจอันดีระหว่างกันตลอดจนส่งเสริมกลไกความร่วมมือในระดับท้องถิ่น และผู้ประกอบการภาคธุรกิจการค้า และการลงทุนการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้หลักธรรมาภิบาล

(4) การบริหารจัดการ

กระทรวง กรม ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนรองรับยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน กองทัพภาคและกองเรือภาคจัดทำแผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนในระดับภาคโดยมีแผนงาน โครงการที่ประสานและบูรณาการร่วมกับจังหวัด โดยมีจังหวัดเป็นแกนกลางในการประสานหน่วยงานในจังหวัดเพื่อจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของปัญหาและพื้นที่เป้าหมาย เพื่อบรรจุในแผนงานด้านความมั่นคงของจังหวัด รวมทั้งให้มีการรายงานการติดตามประเมินผลในระดับกองทัพบกและกองเรือภาค ตลอดจนให้กระทรวงมหาดไทยรายงานและติดตามประเมินผลในระดับจังหวัด และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติประเมินผลภาพรวมของยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน

4.2 เป้าหมายเชิงพื้นที่

(1) พื้นที่จังหวัดดำเนินการ

1) จังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านครอบคลุมพื้นที่ 30 จังหวัดชายแดน จังหวัดปัตตานี

- ชายแดนไทย - พม่า ครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด คือ เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง

- ชายแดนไทย - ลาว ครอบคลุมพื้นที่ 11 จังหวัด คือ เชียงราย พะเยา น่าน อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เลย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี

- ชายแดนไทย - กัมพูชา ครอบคลุมพื้นที่ 7 จังหวัด คือ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ สุรินทร์ สระแก้ว จันทบุรี ตราด

- ชายแดนไทย - มาเลเซีย ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด คือ สตูล สงขลา ยะลา นราธิวาส โดยรวมปัตตานีเข้าเป็นจังหวัดในพื้นที่

5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2) จังหวัดที่มีพื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่งต่าง ๆ

ครอบคลุม 23 จังหวัดชายทะเลรวมถึงเกาะแก่งต่าง ๆ

- ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย 17 จังหวัด คือ ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี นราธิวาส

- ชายฝั่งทะเลอันดามัน 6 จังหวัด คือ ระนอง พังงาภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล

(2) พื้นที่เป้าหมายดำเนินการ

1) พื้นที่หลัก คือ พื้นที่ตำบลชายแดน และตำบลที่ติดชายฝั่งทะเล เป็นเป้าหมายอันดับแรกของการดำเนินงาน

2) พื้นที่รอง คือ ตำบลถัดจากตำบลชายแดน โดยหน่วยทหารและจังหวัดร่วมกันกำหนดพื้นที่ โดยใช้เกณฑ์สถานการณ์และปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่

5. ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

เพื่อให้การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน (พ.ศ. 2550 - 2554) สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ย่อยไว้รองรับยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

5.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพคน ชุมชน และพื้นที่ชายแดน ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่งต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับวัฒนธรรม วิถีชีวิตและศักยภาพของแต่ละชุมชน เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่ตนเอง การมีเครือข่ายระหว่างชุมชนเพื่อความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานที่หลากหลาย สร้างเสริมศักยภาพของประชาชนด้วยการจัดการศึกษา ทั้งในและนอก ระบบให้ครอบคลุมทั่วถึง รวมทั้งให้สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยเน้นการควบคุมและป้องกันโรคติดต่อตามแนวชายแดน การส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนโดยใช้ศักยภาพของชุมชนเป็นพื้นฐานในการพึ่งพาตนเองและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างไรก็ตามเนื่องจากพื้นที่เป้าหมายบางส่วนยังมีกลุ่มคนที่ไม่มีความรู้ที่ชัดเจน จึงควรเร่งรัดการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลให้สอดคล้องระหว่างสิทธิขั้นพื้นฐานกับการรักษาความมั่นคงด้วย

5.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงบริเวณชายแดน ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่งต่างๆ โดยการจัดระบบหมู่บ้าน และกลุ่มพลังมวลชนให้มีเอกภาพ การจัดให้มีระบบป้องกันและการสื่อสารเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ให้สอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ สร้างความเข้าใจ และประชาสัมพันธ์แก่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน องค์กรและประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมและมีจิตสำนึกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในพื้นที่เป้าหมาย การจัดระเบียบการสัญจรข้ามแดน ทั้งทางบกและทางน้ำ การเข้าออกบริเวณชายแดน การเปิดและปิดจุดผ่านแดนให้สอดคล้องกับการรักษาความมั่นคงของพื้นที่ การจัดระเบียบควบคุมผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองและแรงงานต่างด้าว ผิดกฎหมาย ผู้หนีภัยการสู้รบ พัฒนาระบบตรวจคนเข้าเมือง รวมทั้งการจัดให้มีการข่าวภาคประชาชนเพื่อเฝ้าระวังปัญหาและแจ้งเตือนภัยแก่หน่วยงานรัฐ

5.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาความร่วมมือชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการสนับสนุนให้พื้นที่และชุมชนชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านมีความสงบสันติสุข แข็งแรง พัฒนาและพึ่งพาตนเองได้ ด้วยการส่งเสริมความไว้วางใจระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน สนับสนุนความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการแก้ไขปัญหาให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ผ่านกลไกและกรอบความร่วมมือต่างๆ ด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรมนุษย์ เช่นการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนเป้าหมาย ส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษา วัฒนธรรมและกีฬา ศาสนาและสาธารณสุข ปลุกจิตสำนึกผู้ประกอบการธุรกิจการค้าและการลงทุนให้คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติในระยะยาว รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกระดับท้องถิ่นและสนับสนุนการใช้กลไกดังกล่าว เพื่อกระชับความสัมพันธ์

5.4 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ โดยดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ. 2547 ซึ่งมีการกำหนดหน่วยงานหลักเพื่อประสานบูรณาการทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ โดยมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ทำหน้าที่อำนวยการ และประสานการดำเนินงานในทุกกระดับ สำหรับหน่วยงานในระดับภาค ซึ่งมีกองทัพบกและกองทัพอากาศ (กองทัพบกภาคที่ 1 - 4 และกองเรือภาคที่ 1 - 3) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนระดับกองทัพบกและกองเรือภาค เพื่อเป็นกรอบทิศทางการกำหนดแผนงาน / โครงการด้านความมั่นคง โดยการจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของปัญหาในพื้นที่เพื่อประสานบูรณาการร่วมกับจังหวัด ในขณะที่ยังจังหวัด / กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดจัดทำแผนงานด้านความมั่นคงในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาด้านความมั่นคงของจังหวัด ภายใต้การบริหารจัดการของคณะกรรมการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ โดยมีกระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม เป็นหน่วยติดตามและประเมินผลการดำเนินงานยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน ส่วนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กำกับดูแล ติดตามและประเมินผลภาพรวมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน : ความก้าวหน้าในปัจจุบัน

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2550 เห็นชอบกับยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน พ.ศ. (2550 - 2554) โดยมอบหมายให้ กอ.รมน. ทำหน้าที่อำนวยการและประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานทั้งในส่วนกลางและพื้นที่ เพื่อนำยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนไปสู่การปฏิบัติ โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินงานตามแผนงาน / โครงการด้านความมั่นคงนั้น ปัจจุบันการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนผ่านไปได้ประมาณเกือบ 1 ปีแล้ว ผลปรากฏว่าการดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเป็นสำคัญ ได้แก่ การแต่งตั้ง รอง ผอ.รมน. จังหวัดทหาร เพื่อทำหน้าที่ประสานการจัดทำแผนงานด้านความมั่นคงระหว่าง กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติพบว่ามีปัญหาอยู่บ้าง เนื่องจากปฏิทินงบประมาณของฝ่ายทหารไม่สอดคล้องกับของกระทรวง / กรม และจังหวัด ซึ่งฝ่ายทหารกำลัง

ปรับหัวระยะเวลาการจัดทำแผนงานให้สอดคล้องกันกับหน่วยงานฝ่ายพลเรือน ทั้งในส่วนกลางและระดับจังหวัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประสานและบูรณาการ แผนงานป้องกันประเทศ และแผนงานความมั่นคงของจังหวัด

นอกจากนั้น กอ.รมน. ยังได้จัดทำแผนงานที่มุ่งเน้นการจัดระเบียบพื้นที่ และการสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ตามยุทธศาสตร์ย่อยที่ 2) ในพื้นที่ 30 จังหวัดชายแดน (ทั้งพื้นที่เป้าหมายหลักและเป้าหมายรอง) โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้มีสถานะเป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ทั้งหมด ให้เสร็จสิ้นภายในปี 2553

ขณะเดียวกัน กอ.รมน.ภาค จะนำประเด็นในเรื่องความมั่นคงเข้ามาผนวกเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค ซึ่ง สศช. อยู่ระหว่างการดำเนินงานอยู่ในขณะนี้ เพื่อให้มีประเด็นที่ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่จังหวัดได้อย่างสมบูรณ์ในระยะต่อไป อย่างไรก็ตาม กอ.รมน. จะต้องทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน

โดยเฉพาะแผนงานของ กอ.รมน.ภาค และแผนงานด้านความมั่นคงของจังหวัด เพื่อชี้ให้เห็นความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ทั้งในเรื่องของความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในภาพรวม

บทสรุป

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน (พ.ศ. 2550-2554) มีความสำคัญในการใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานและภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่งต่างๆ สามารถดำเนินไปอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ซึ่งได้เข้ามาผนึกกำลังร่วมกันในการป้องกัน แก้ไขและพัฒนาพื้นที่บริเวณชายแดน ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่งต่างๆ ทั้งนี้ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนสู่การปฏิบัติ ควรให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนระดับกองทัพบกภาคที่ 1 - 4 แผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนระดับกองเรือภาคที่ 1 - 3 กองเรือยุทธการ รวมถึงแผนงานด้านความมั่นคงในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ซึ่งจะเป็นแผนลำดับรองที่สำคัญในการรองรับการผลักดันยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. ยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน (พ.ศ. 2550 - 2554). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2550.

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2547.

ถวิล เปลี่ยนศรี. ยุทธศาสตร์ความมั่นคงและพัฒนาชายแดน. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2550. (อัดสำเนา)

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. รายงานสถานการณ์ความมั่นคงของประเทศและแนวโน้มด้านความมั่นคงใน 4 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2549 - 2552). กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, ม.ป.ท.. (อัดสำเนา)